

VASTAUKSET HARJOITUKSEN 9.1 ("OPITAAN SUKUPUOLITAUDEISTA") KYSYMYKSIIN

1. Mitkä ovat yleisimmät sukupuolitaudit?

Klamydia, kondylooma, herpes

2. Mitkä ovat sukupuolitautilien tavallisimmat oireet?

Sukupuolielinten kutina, virtsakirvely, vuoto virtsaputkesta (miehillä – klamydiatartunnan yhteydessä harmahtava vuoto ja tippurin yhteydessä runsas kellertävä vuoto), valkovuoto (määrän ja laadun muutos, tympeä haju), verinen vuoto naisilla, rakkulat, haavat, syylämäiset muutokset, alavatsakipu (kuuluu klamydian ja tippurin oireisiin etenkin naisilla) sekä ihottuma.

3. Mistä löydät apua, jos luulet saaneesi sukupuolitautiltartunnan?

Testaus voidaan suorittaa paikallisessa terveyskeskuksessa, äitiys- ja perhesuunnitteluneuvossa (palvelun tarjonta kuntakohtainen), nuorten neuvolassa tai nuorten seksuaaliterveysklinikalla (palvelujen tarjonta kuntakohtainen) sekä yksityisillä terveysasemilla.

4. Onko mahdollista, että henkilö on saanut sukupuolitautiltartunnan, mikäli hän on ollut yhdynnässä vain yhden kumppanin kanssa?

Kyllä, mikäli yhdynnässä ei ole käytetty kondomia. Sukupuoliteitse leviävät taudit voivat tarttua myös muutoin kuin yhdynnässä esimerkiksi limakalvojen ollessa kosketuksissa toisiinsa tai kehon eritteiden vaihtuessa (esim. suojaamattomassa suuseksissä).

5. Mikä on lähin paikka, mistä voit hakea apua seksuaaliterveyttä koskeviin asioihin?

Kouluterveydenhoitajan / -lääkärin vastaanotto, lähin terveyskeskus, mahdolliset paikalliset nuorille suunnatut seksuaaliterveyspalvelut => SELVITÄ PAIKALLINEN PALVELUTILANNE

6. Miten HIV tarttuu tai leviää?

HIV-tartunta leviää suojaamattomassa seksikontaktissa (limakalvokontaktissa vrt. yhdyntä, suuseksi), veren välityksellä sekä äidistä lapseen. HI-virus ei

pääse terveeseen ihon läpi, joten tavanomaisiin sosiaalisiin kontakteihin ei liity tartunnanvaaraa.

7. Miksi klamydiainfektio voi aiheuttaa hedelmättömyyttä ja lapsettomuutta?

Klamydia voi aiheuttaa naisille sisäsynnytintulehduksen ja sen seurauksena munatorviperäisen lapsettomuuden (tulehdus synnyttää arpikudosta, joka tukkii munatorven). Osittainen munatorvien kuroutuminen lisää myös huomattavasti kohdun ulkopuolisen raskauden riskiä. Miehillä klamydia voi aiheuttaa lisäkiestulehduksen ja sen seurauksena lapsettomuutta.

8. Miksi papilloomaviruksen aiheuttama kondylooma ja herpes ovat erityisen kiusallisia sukupuoliteitse tarttuvia infektioita?

Kondylooma ja herpes ovat virusperäisiä tauteja, eikä niihin ole olemassa virusta tuhoavaa hoitoa. Kondylooman uusiutumisen riski on hoidon jälkeen 20-50% ja potilas joutuu usein käyttämään useita eri hoitovaihtoehtoja päästäkseen kokonaan eroon kondyloomasta. Papilloomavirusten aiheuttamat solumuutokset kohdunkaulan alueella saattavat altistaa kohdunkaulan syöväälle. Herpestartuntaan liittyvät puolestaan kivuliaat vesirakkulat sukupuolielinten alueella, jotka rikkoutuessaan aiheuttavat kirveleviä haavapintoja. Herpeksen uusiutumistiheys vaihtelee yksilöllisesti ja oireiden ärhäkkyys yleensä vähenee ajan myötä. Tartuntaan liittyy usein pelko kumppanin tartuttamisesta ja oireisessa vaiheessa onkin suositeltavaa välttää yhdyntää kokonaan. Kondomi suojaa herpestartunnalta ainoastaan silloin, kun se peittää haava- ja rakkula-alueet kunnolla. Herpestartunta saattaa siirtyä myös äidistä lapseen synnytyksen aikana. Vastasyntyneelle herpestulehdus voi olla hengenvaarallinen.

9. Näkökö ihmisestä, että hänellä on sukupuolitauti tai että hän on sukupuolitautilartunnan kantaja?

Ei.

10. Nimeä kaksi hyvää keinoa suojautua sukupuolitautilartunnoilta.

Varmin keino on selibaatti ja limakalvokontaktien välttäminen (vaihtoehdon realistisuutta tulevaisuutta ajatellen voi pohtia tässä yhteydessä).

Kondominkäyttö yhdynnässä sekä suojautuminen suuseksissä, vähäinen seksikumppanien määrä.

Pohdittavia näkökulmia, joita oppilaat saattavat mainita:

- mahdollisten tartuntojen tutkiminen ennen uuden seksisuhteen aloittamista
- välttää seksikontaktia huumeiden käyttäjien kanssa